

Gümüşhane VİZYON

Gümüşhaneli İşadamları ve Bürokratları Aylık Tanıtım Dergisi

RÖPORTAJLAR

ŞAHİN KAZANCI

Şırnak Güçlükonak Kaymakamı

ORHAN MACİT

Macit Mandira Ltd. Şti.
Yönetim Kurulu Başkanı

AYLA SAN

Anadolu Böbrek Vakfı
Kurucusu ve Başkanı

AHMET HAMDİ NAYIR

Bilecik Valisi

	Geçmişten Günümüze Gümüşhane	04 - 05		Ahmet Hamdi Nayır Gümüşhaneliler engebeli coğrafyanın düz insanlarıdır...	06 - 09
20 - 23	Ayla San Gümüşhane'yi çok seviyorum. Gümüşhane sevgisi bize aile mirasıdır...		24 - 27	Orhan Macit Nerede olursa olsun herkes bilir ki Gümüşhane'nin insanları dürüsttür ve güvenilirdir...	
	Yasin Gaygusuz Bayrağını seven herkese selam olsun...	34 - 35		Salih Devran Şehirler birbirine mesafe olarak yaklaştıkça hasretler azalıyor, dernekçilik faaliyetleri maalesef zayıflıyor...	36 - 38
48 - 50	Kadir Demirci Gümüşhane'de geçirdiğim her an hayatımın en güzel anılarındandır...		51	Pekünlüler Derneği Pekünlüler Derneği faaliyetleri	
	Mustafa Enön Gümüşhane benim için anne, baba, dost ve memleket demek...	54		M. Sulhi Şahin İnandırıcılık...	56

Gümüşhane'nin ilk bayan doktoru ve bayan profesörü Anadolu Böbrek Vakfı Başkanı Ayla San

Gümüşhane'yi çok seviyorum Gümüşhane sevgisi bize aile mirasıdır

Ayla Hanım, kendinizden bahseder misiniz?

Gümüşhane'de doğdum. İlk, orta ve lise eğitimimi Gümüşhane'de tamamladım. İyi bir çocukluk ve eğitim dönemi geçirdim. Birkaç fakülteliyi birden kazanmış olmam da buna bir örnektir. Ben, 1961 yılında Ankara Üniversitesi Tip Fakültesi'ne girmeyi tercih ettim. Girişim de bir tesadüf eseridir. Ben, önce Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi'nin ilk dersine girdiğim zaman yanındaki iki bayan öğrenci birbirleriley konuşturularken tip fakültesine girmeyenlerden dolayı son derece üzüntü duyduklarını dile getiriyorlardı. Bu ko-

nuşmalar bende acaba hata mı yapıyorum düşüncesini doğurmuştu. Ailem ile görüşerek Ankara Üniversitesi Tip Fakültesi'ne derece ile girdim ve 1967 yılında mezun oldum. Gümüşhane'nin ilk bayan doktoru ve bayan profesörüm.

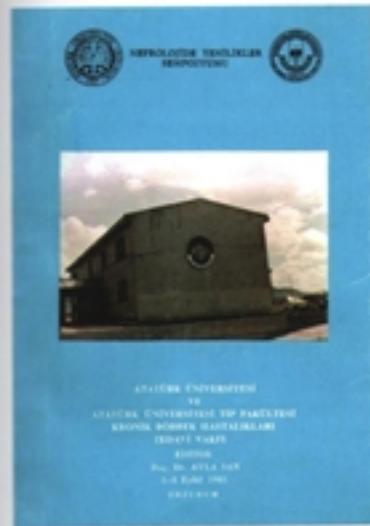
Kariyer hayatlığında çok başarılı bir geçmişiniz olduğunu biliyoruz. Okurlarımız için bir de sizden dinleyelim...

1967 yılında Ankara Üniversitesi Tip Fakültesi'ni dereceyle bitirdim. Ankara

Üniversitesi Tip Fakültesi İç Hastalıkları Kliniğindeki ihitisasımı 1972'de aldım. Hemen ardından Atatürk Üniversitesi Tip Fakültesi'nden Nefroloji Bölümü'nü kurmam için teklif geldi. Bunun üzerine 1973'te Atatürk Üniversitesi Tip Fakültesi İç Hastalıkları Kliniği'ne atandım. 1974-1976 arası 8 ay İstanbul Üniversitesi Tip Fakültesi Nefroloji Bölümünde eğitim gördüm. 1967 yıldandan beri yedi yıldır bekleyen, Amerikan yardımı ile gelmiş olan hemodializ ale-

ti ile 1975'te ilk hemodializ uygulamasını gerçekleştirdim. Diyaliz uygulaması gerçekleştiriyor, ancak diyaliz merkezi için gerekli aletleri sağlayamıyordum. Olanaklarım buna kafı gelmiyordu. Bunun üzerine 1980 yılında Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Kronik Böbrek Hastalıkları Tedavi Vakfı'ni kurmak zorunda kaldım. 1978'de Doçent olmuşum. Kasım 1982'de Nefroloji Bilim Dalı Başkanlığına atandım. 1982'de Nefroloji Dalı'nda Miami Üniversitesi'nde 6 ay araştırma yaptım. 1991 yılında Tokyo'da Nefroloji ve Organ Nakli konusunda çalışmalarım oldu. 1983'te Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesinde Nefroloji Uzmanı oldum. 1984'te Avrupa standartında diyaliz merkezini hizmete açtım. Diyaliz Merkezi ERA-EDTA'ya kaydedildi. Kod numarası 21AT'dır. 1979'da Avrupa Diyaliz Transplantasyon Derneği'nin (ERA-EDTA), 1980 yılında ise Uluslararası Nefroloji Derneği'nin (ISN) üyesiydim.

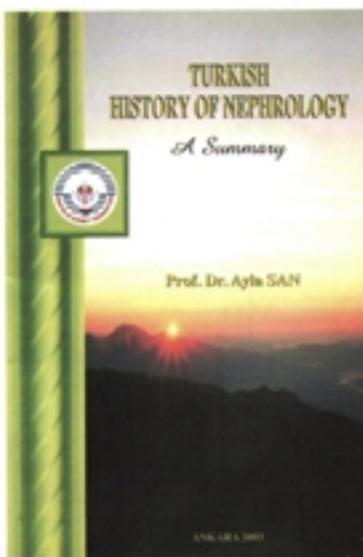

Yine vakıf aracılığı ile yapmış olduğum en büyük çalışmalardan birisi de 1985 yılında "İkinci Nefroloji Kongresi"ni tercüleyerek uzun süreden beri yapılmayan Nefroloji Kongrelerinin devamını sağlamış olmamadır.

1987'de İç Hastalıkları Ana Bilim Dalı Başkanı oldum. 1988'de Profesör oldum.

1995 yılında Doğu Anadolu Bölgesi'nde büyük hizmetler vermiş olan "Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Kronik Böbrek

Hastalıkları Tedavi Vakfı", artık kabina sağlamaya başlamıştı. Bu vakıf hizmetlerini yurt çapına yaygınlaştırmak için merkezi Ankara'da olmak üzere ismini **Anadolu Böbrek Vakfı** olarak değiştirdim ve vakıf bünyesinde **Sağlık, Eğitim, Araştırma Merkezi** kurdum.

Ankara'da en büyük çalışmamız yedi sene süren büyük emek sonucu "Türk Nefroloji Tarihi"ni yazmak olmuştur. Öncelikle "Ülkemizde Dünden Bugüne Diyaliz" (1998) kitabı ve "Ülkemizde Diyaliz ve Transplantasyon" (2000) kitaplarını çıkardım. "Türk Nefroloji Tarihi" (2002) kitabı, ayrıca aynı kitabı İngilizce özeti "Turkish History of Nephrology. A Summary" (2003) yayınladım.

Türk Nefroloji Tarihi'ni her yıl güncelle-yerek ulusal ve uluslararası toplantılar-da sözlü ve poster sunumu olarak taşıdım. Antik Olimpia-Patra'da düzenlenen 8. Uluslararası Nefroloji Tarihi Derneği Kongresi'nde "18. Yüzyıldan 20. Yüzyılın Başına Kadar Türkiye'de Nefrolojik Bilgi" konulu bir konuşma yaptım.

4 Ayda bir yayınlanan Renaliz gazetemiz ise bu alanda çığır açtığını düşünüyorum. 57. Sayımız basılmış olup, 58. sayının ise hazırlıkları sürmektedir. Yurt dışı ve yurt içinde Nefroloji ve diyaliz dalında çok sayıda kongre, konferans, panel ve etkinliklere katılarak, 200 üzeri makale, ders teksiri ve sayısız kitap ya-

yınladım.

Ufuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Nefroloji Bilim Dalı Kurucu Başkanı olarak 10 yıl çalıştım.

Sayın Hocam, "Nefroloji" hakkında biraz bilgi verebilir misiniz?

Nefroloji, böbrek sağlığı ve hastalıkları ile ilgilenen bir bilim dalıdır.

Böbrek hastalıkları çoğu kez sinsi seyirlidir, belirti vermeyebilir. Öyle ki, bir böbreğinin doğuştan olmadığını kırk yıl sonra öğrenen hastalarımız bile vardır.

Sayın Hocam, böbreklerimizin insan vücutundaki fonksiyonu tam olarak nedir?

Vücutumuzda toplanan atık maddeleri atma işini yapmaktadır. Bir diğer görevi ise sıvı ve asit-baz dengesini korumaktır. Böbrekte aynı zamanda hormon aktiviteleri de vardır. Kan basıncını ayarlar. Kemik yapımında da rolü vardır. Böbrekler insan vücutu için mucizevi organlar olarak bilinmektedir ve muhtemel böbrekler diye adlandırılmalıdır. Bir yumruk kadardır, ama vücut dengesinde çok önemli rolü vardır.

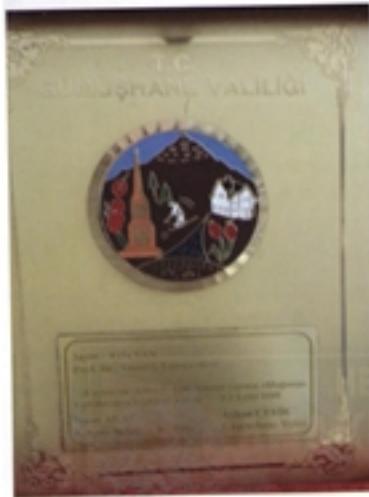
Peki, sağlıklı böbrekler için neler öneririsiniz?

Doğal yaşamak çok önemli, her şeyin doğal tercih edilmelidir. Hazır gıdalarдан uzak durup, doğal besinler yemeli ve bol bol spor yapılmalıdır. Eğer diyet ve hipertansiyon varsa düzenli olarak kontrol altında tutulmalıdır. Altı ayda bir sağlık kontrolünden geçilmelidir. Gelişigüzel ilaç ve aşırı tuz kullanılmamalıdır. Yeterli mikarda su içilmesine özen gösterilmeli, sigara kullanılmamalıdır.

Biz diyoruz ki, şişmanlık ve dengesiz beslenmeye son, bilinçli egzersize ve sağlıklı yaşama merhaba!

Gümüşhane ile ilgili de çalışmalarınız olmuş...

Gümüşhane'ye de şube açtım. Orada görev yapacak olan elemanlara eğitim vererek onları yetiştirdim. Gümüşhane Sevenler Hizmet Vakfı'ni kurduk. Oradayken vali bey bana "ne yapabiliriz?" diye sorduğunda kendisine yapılacak çok şey olduğunu söyledi. O sırada Malatya'da Kayısı Festivali vardı ve ben

Yurt dışında düzenlenen bir eğitime katılmıştık ve kimse birbirini tanımiyordu. Hacettepe'den bir doktor vardı, kendisine dedim ki; "hocam neden burada tanışıyoruz, neden kendi ülkemizde bir araya gelmemiyoruz, bu durum beni çok üzüyor." Kendisi de bana "Hocam, siz bir kongre hazırlayın, herkesi bir araya getirin" dedi. İlk kongre Bursa'da yapılmıştı, fakat aradan 5 yıl geçmiş ve bir daha yapılmamıştı. Sanıyorum o konuşmam biraz da herkesi etkilemiş olmalı ki, Erzurum Atatürk Üniversitesi'nde ikincisini düzenlediğim kongreye katılım son derece yüksek olmuştu. Türkiye'nin çoğu yerinden kıymetli hocalar katılmış, daha bir uzmanken gerçekleştirdiğim bu toplantı benim için de gurur verici olmuştu.

Daha sonra orada konuşulanlarla bir kitapta yazdım. Her yıl kendi çektiğim fotoğraflardan oluşan bir takvim hazırlıyorum. Bu takvimlerimden elde ettigimiz gelirler ile başarılı Gümüşhaneli Üniversite öğrencilerine burs veriyorum. Aynı zamanda da Gümüşhane'nin tanıtımına da büyük destek sağlamış oluyorum. İlk takvim 2003 yılında basılmıştı. Takvimlerimde her yıl değişik bir konu üzerinde duruyorum. 2016 yılı takvimimin konusu ise "Gümüşteler" adını taşıyor.

2004 - 2005 yılları arasında Bursa, Ankara ve Gümüşhane'de "Buram Buram Gümüşhane Sergisi'nı" açtım. Bu konuda daha pek çok çalışmalarda da var.

Yurt içi ve yurt dışı olmak üzere birçok konferansa katılmış, üstelik çoğunla konusmacı olarak bulunuş kıymetli bir bilim kadınızınız. Unutmadığınız birini anlatır misiniz?

Neredeyse bütün yaşadıklarımın bende bir anısı var diyebilirim. Mesela, Berlin'e gittim. 1943 yılında hemodiyalizi başlatan, hemodiyalizin babası olarak anılan Dr. Willem Johan Kolff da toplantıya konuşmacı olarak gelmişti. Ben çok heyecanlandım, hemen fotoğraf çektmek için yanına koştum. Herkes de arkamdan gelmişti.

16. Uluslararası Böbrek Vakıfları Federasyonu (IFKF) Uluslararası Yıllık Toplantısı 9-12 Temmuz 2015 tarihleri arasında Japonya'nın başkenti Tokyo'da düzenlendi. 2010 yılından bu yana verilmekte olan IFKF Joel D. Kopple ödülünü bu toplantıda ben kazandım.

Fotoğrafa olan ilginizi biliyoruz. Bu ilgi nasıl başlıdı?

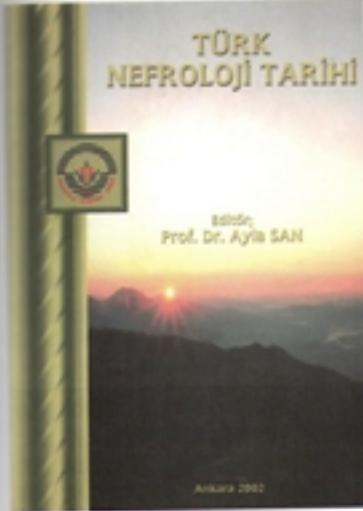
Öğrencilerimin bilgilerini görsel malze-

meyle desteklemek ve zenginleştirmek amacıyla ilha daha önce yurt dışında çektiğim fotoğrafların saydam gösterimleri ile başladım. Yıl 1985'ti. Erzurum'da öğrencilerim çok kısıtlı şartlarda bulunuyordu ve ben sürekli yurt dışına gitirdim. Öğrencilerimi evlatları gibi görüyordum ve onları, gittiğim yerlere götüremediğim için gittiğim yerlerin fotoğraflarını çekerek onlara ders verirken aralarda sunuyordum. Başkanlığını yürüttüğüm "Böbrek Vakfı"nın 1990 yılı takvimlerini kendi çektiğim fotoğrafla hazırlamıştım. Bununla birlikte benzer birkaç ufak çaplı çalışmalarım da insanların beğenisini kazandı. Bu fotoğraflar ile de ödül kazandım. Bu gelişmeler fotoğrafı olan tutkumu güçlendirdi.

Güzel, faydalı, anlamlı çalışmalarınız var; farklı başarınlara imza attınız. Ama fotoğrafçılık şapkanızı yanınızdan hiç ayırmadınız, yaşamınızın tüm alanlarına da taşınız... Fotoğrafi bilime nasıl yansıtıyorsunuz?

Kendimi böbrek hastalarına adayarak uzun yıllar Erzurum Atatürk Üniversitesi'nde büyük bir sevgle hizmet verdim ve Nefroloji Bilim Dalı'ni kurdum. Doğaya tutkunluğum orada doğdu. Ankara'ya geldikten sonra bir yandan "Anadolu Böbrek Vakfı"na bağlı "Sağlık Eğitim Araştırma Merkezi"ni kurarken, bir yandan da Erzurum'da yaptığım fotoğraf çalışmaları Ankara'daki sanat çevreleriyle buluştururdum. "Fotoğraf Sanatı Kurumu"nun talebiyle çalışmalarımı birlikte sürdürmeye başladım. Gittiğim tip kongrelerinde ve doğa gezilerinde, çektiğim fotoğraflarla kitaplarımın kapaklarını, kongre duyurularını ve davetiyesini konuya göre hazırlıyorum.

Fotoğrafi bilime nasıl yansıtıyorsunuz?.. Kısaca bahsetmem gerekirse «Türk Nefroloji Tarihi» kitabımlın kapağına "Nemrut'ta Gün Doğuşu" adlı fotoğrafı aldım. "Türkiye'de Hemodiyaliz ve Kalite" kitabıma yaprağın üzerindeki "Berrak Su Damızaları" fotoğrafını koydum. İstanbul'da yapmış olduğumuz "1. Türkiye'de Kronik Böbrek Yetmezliği ve Beslenme Sempozyumu"nun davetiyesinde kendi çektiğim "Başak" fotoğrafını kullandım. Kitap kapağını da aynı başlıklarla hazırladım.

Fotoğraf, duyguları dışa yansıtan en iyi iletişim aracıdır. Fotoğraflarını bilime uyarlarken konuya özdeleşmesine özen gösteriyorum. Seçtiğim fotoğraflardan uyumlu bir sonuç ortaya çıkınca «İşte bul..» diyorum. Fotoğraf bana yaşama sevincini veriyor ve dinlendiriyor. Bazen çektiğim fotoğraflarla konuşuyorum. Fotoğrafa olan tutkunluğum yaşama bakışımı tamamen değiştirdi diyebilirim.

Fotoğraf sanatında 3 kişisel, 12 karma sergi ve pek çok saydam gösterimi düzenledim. Fotoğraf alanında çok sayıda sergileme ve ödüller aldım. Fotoğraf Sanatı Kurumu Derneği tarafından düzenlenen Temel Dijital Düzenleme Seminerlerine, Doğada Yaratıcı Fotoğraf konulu atölye çalışmasına katıldım ve sertifikalarını aldım. Şimdi de "İşik ve Gölgé" atölye çalışmasında bulunmaktayım.

Gümüşhane ile ilgili neler söylemek istersiniz?

Gümüşhane için söylenecek çok söz var. Gümüşhane'yi çok seviyorum. Gümüşhane sevgisi bize aile mirasıdır. Şu anki Gümüşhane çok farklı; artık gittiğim zaman fotoğraf makinemi alarak tepelere çıkmıyorum. Eski Gümüşhane maalesef yok. Şehir merkezindeki bahçeleri artık

göremiyorum olmak beni çok üzüyor. 90'larda sayın valimize "Ben elmamı istiyorum." demiştim, Gümüşhane'nin elması çok güzel ve meş-

hurdur. Eski karyoların altına konulurdu, güzel koksun diye, ama maalesef artık bunları göremiyorum olmak beni çok üzüyor. Ben hala elmamı istiyorum. Ben diyorum ki, Gümüşhane'yi lütfen lütfen kötü yapılaşmadan uzak tutun!!! Doğasına saygı gösterin!!!

Son olarak neler söylemek istersiniz?

Ülkemizde Nefrolojinin o kadar ilerlemesine rağmen, hâlen Nefroloji kelimelerini duymayanların çok olduğunu biliyor ve rastlıyorum. Böbrek deyince herkes Öroloji kliniklerine gidiyor, Nefroloji ise maalesef Nöroloji ile karıştırılıyor. Bize düşen görev; bu ismi tamamen değiştirmektir. Çalıştığım polikliniklerde ayrıca "Böbrek Hastalıkları ve Hipertansiyon Kliniği" levhası astırıyorum. Nefroloji yerine "Böbrek Hastalıkları Bilim Dalı" olarak güncel hayatı geçmesinin ülkem için daha faydalı olacağına inanıyorum. Anket yapılsa benim haklı olacağına görelecektir.

"Yaşamanın güzel, yaşamın ise ondan daha güzel bir duyguya olduğuna inanıyorum."

